

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๒๐/๒๕๖๔

วันที่ ๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นายสำลี รักสุทธี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้อง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง ส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของนายสำลี รักสุทธี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของ พรรคภูมิใจไทย สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง มีดังนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๗๘ คน ได้เข้าชื่อเสนอคำร้องต่อผู้ร้องขอให้ส่งคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง กรณีศาลจังหวัด มหาสารคามมีคำพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๔๐๖๔/๒๕๖๑ หมายเลขแดงที่ อ ๑๓๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๒ ว่า นายสำลี รักสุทธี จำเลย มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๓) และวรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๓๖ ทวิ ให้จำคุก ๓ ปี ๙ เดือน และปรับ ๖๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๑ ปี ๑๐ เดือน ๑๕ วัน และปรับ ๓๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๓ ปี กำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติ จำเลย โดยให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ ๔ ครั้ง ภายในกำหนด ๑ ปี กับให้จำเลย กระทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่พนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรเป็นเวลา ๒๔ ชั่วโมง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ จำเลย (ผู้ถูกร้อง) และโจทก์ (พนักงานอัยการ) ไม่อุทธรณ์คำพิพากษา คำพิพากษาของศาลจังหวัดมหาสารคามดังกล่าวจึงเป็นอันถึงที่สุดปรากฏตาม หนังสือรับรองคดีถึงที่สุดของศาลจังหวัดมหาสารคาม ที่ ศย ๓๐๔.๐๑๐/(กน.)๑๖๔๘ ลงวันที่

๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ ข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ทำให้ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) อันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ (๖) และสมควรให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง

ผู้ร้องได้ตรวจสอบลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอคำร้องแล้วเห็นว่า มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมกันเข้าชื่อเสนอคำร้อง จำนวน ๗๘ คน ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง จึงส่งคำร้องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย โดยมีคำขอ ดังนี้

(๑) ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่

(๒) ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัยคำร้องนี้

ศาลมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยและแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว และศาลได้มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ จนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัยคำร้องนี้

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงตามคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาสรุปได้ดังนี้

เดิมผู้ร้องอาศัยอยู่บ้านถนนริมคลองสมถวิล อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผู้เช่าบ้านแบบเปิดมาตั้งอยู่ติดกับบ้านผู้ถูกร้อง มีการเล่นดนตรีสดแบบเต็มวงทั้งที่บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่อยู่ในโซนสีเขียวตามเทศบัญญัติ ทำให้รบกวนความเป็นอยู่โดยปกติของผู้ถูกร้องและประชาชนเสียสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ทั้งเป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชน นิสิตและนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น ผู้ถูกร้องได้รวบรวมรายชื่อชาวชุมชนที่อยู่อาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกันร้องเรียนไปยังนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมหาสารคามและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ดำเนินการตามกฎหมาย แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ผู้ถูกร้องได้ร้องเรียนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคามถึงสามคน และยื่นหนังสือร้องเรียนไปยังเจ้าหน้าที่ทหารคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มาประจำอยู่ ณ จังหวัดมหาสารคาม แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ เมื่อผู้ร้องเกษียณอายุราชการต้องพักอาศัยที่บ้าน ทำให้มีปัญหาในเรื่องสุขภาพ จึงได้หาวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้อาการดังกล่าวถูกสั่งปิดด้วยเหตุทะเลาะวิวาท แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ ผู้ถูกร้องจึงเข้าไปในร้านในขณะที่เจ้าของร้านและทุกคนกลับที่พักหมดแล้ว ผู้ถูกร้องได้ดึงสายไมค์และร้องสิ่งของที่ทำให้เกิดเสียงดังแล้วนำไปทิ้ง วันต่อมาทางร้านได้แจ้งความกล่าวหาว่า

ผู้ถูกร้องบุกรุกและขโมยสิ่งของในร้าน ผู้ถูกร้องจึงถูกดำเนินคดีอาญา ซึ่งผู้ถูกร้องปฏิเสธว่าไม่ได้มีเจตนาที่จะขโมย แต่ทำไปเพื่อให้ทางร้านย้ายหนีไปที่อื่นให้ถูกต้องตามเทศบัญญัติ ผู้ถูกร้องแต่งตั้งนายเชวงศักดิ์ พลลาภ เป็นทนายความเพื่อแก้ต่างคดี นายเชวงศักดิ์ได้คะยั้นคะยอให้ผู้ถูกร้องรับสารภาพ โดยให้เหตุผลว่าถ้าหากรับสารภาพแล้วศาลจะรอลงอาญา ทำให้สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ผู้ถูกร้องยอมรับว่าไม่ได้อ่านหรือศึกษารัฐธรรมนูญโดยละเอียด จึงได้รับสารภาพตามคำแนะนำของทนายความ ส่วนทรัพย์สินของผู้เสียหายทุกชิ้นได้คืนไปหมดแล้ว จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ร้านอาหารถูกสั่งให้ย้ายไปอยู่ในโซนที่เหมาะสม แม้ผู้ถูกร้องจะเป็นคนผิดตามคำรับสารภาพ แต่ก็ได้รับกำลังใจและคำชมจากผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงว่าเป็นคนที่เสียสละเพื่อส่วนรวม ตามที่ผู้ถูกร้องชี้แจงมาจึงเป็นการแสดงเจตนารมณ์อันแท้จริง เพื่อให้ร้านอาหารย้ายไปอยู่ในโซนที่เหมาะสม และถูกต้องตามกฎหมาย เป็นการป้องกันสิทธิขั้นพื้นฐานและสุขภาพของตนเอง รวมทั้งนิสิต นักศึกษา และประชาชนในชุมชน กรณีที่ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลจังหวัดมหาสารคามว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญานั้น หากจะพิจารณาตามคำพิพากษาก็เป็นเช่นนั้น แต่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างในคำร้องนี้จะเห็นได้ว่าผู้ถูกร้องมิได้กระทำโดยทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เมื่อผู้ถูกร้องให้ข้อเท็จจริงพิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกร้องมิได้กระทำโดยทุจริตแล้ว ผู้ถูกร้องย่อมอยู่ในฐานะที่จะไว้วางใจในความสุจริตและสามารถทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไปได้

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๘๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๑๑๑ (๓) (๔) (๕) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง

ให้ผู้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้พ้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง

มิให้นำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสองเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งได้ด้วย

มาตรา ๙๘ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑.ล๑

๑.ล๑

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

๑.ล๑

๑.ล๑

มาตรา ๑๐๐ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

๑.ล๑

๑.ล๑

(๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘

๑.ล๑

๑.ล๑

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗ ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๕) คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

๑.ล๑

๑.ล๑

มาตรา ๗๖ คำวินิจฉัยของศาลให้มีผลในวันอ่าน

ฯลฯ

ฯลฯ

๓. ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๓๔ ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา ๓๓๕ ผู้ใดลักทรัพย์

(๑) ในเวลากลางคืน

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือโดยผ่านสิ่งเช่นว่านั้นเข้าไปด้วยประการใด ๆ

ฯลฯ

ฯลฯ

ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราดังกล่าวแล้วตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๓๓๖ ทวิ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๓๔ มาตรา ๓๓๕ มาตรา ๓๓๕ ทวิ หรือมาตรา ๓๓๖ โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจหรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ หรือโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์สินนั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ กึ่งหนึ่ง

๔. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๕ วิธีพิจารณาข้อใดซึ่งประมวลกฎหมายนี้มีได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

๕. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๑๔๗ คำพิพากษาหรือคำสั่งใด ซึ่งตามกฎหมายจะอุทธรณ์หรือฎีกาหรือมีคำขอให้พิจารณาใหม่ไม่ได้นั้น ให้ถือว่าเป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ได้อ่านเป็นต้นไป

คำพิพากษาหรือคำสั่งใด ซึ่งอาจอุทธรณ์ฎีกา หรือมีคำขอให้พิจารณาใหม่ได้นั้นถ้ามิได้อุทธรณ์ฎีกาหรือร้องขอให้พิจารณาใหม่ภายในเวลาที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าเป็นที่สุดตั้งแต่ระยะเวลาเช่นว่านั้นได้สิ้นสุดลง ถ้าได้มีอุทธรณ์ ฎีกา หรือมีคำขอให้พิจารณาใหม่ และศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาหรือ

ศาลชั้นต้นซึ่งพิจารณาคดีเรื่องนั้นใหม่ มีคำสั่งให้จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๓๒ คำพิพากษาหรือคำสั่งเช่นว่านั้นให้ถือว่าเป็นที่ยุติตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่งให้จำหน่ายคดีจาก สารบบความ

คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอาจยื่นคำขอต่อศาลชั้นต้นซึ่งพิจารณาคดีนั้น ให้ออกใบสำคัญแสดงว่า คำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้นได้ถึงที่สุดแล้ว

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ศาลจังหวัดมหาสารคามมีคำพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๔๐๖๔/๒๕๖๑ หมายเลขแดงที่ อ ๑๓๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๒ ว่า นายสำลี รักสุทธี จำเลย (ผู้ถูกร้อง) มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๓) และวรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๓๖ ทวิ โดยให้จำคุก ๓ ปี ๙ เดือน และปรับ ๖๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๑ ปี ๑๐ เดือน ๑๕ วัน และปรับ ๓๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๓ ปี กำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติจำเลย โดยให้ไปรายงาน ตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ จำนวน ๔ ครั้ง ภายในกำหนด ๑ ปี กับให้จำเลยกระทำกิจกรรม บริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่พนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรเป็นเวลา ๒๔ ชั่วโมง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ซึ่งผู้ถูกร้องก็รับในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่าตนเองต้อง คำพิพากษานั้นจริงและมีได้อุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าวแต่อย่างไร คำพิพากษาของศาลจังหวัด มหาสารคามในคดีนี้จึงเป็นอันถึงที่สุดแล้วนับแต่วันที่ระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์สิ้นสุดลงตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๑๕ ทั้งยังปรากฏหลักฐานตามหนังสือรับรองคดีถึงที่สุดของศาลจังหวัดมหาสารคาม ที่ ศย ๓๐๔.๐๑๐/(กน.)๑๖๔๘ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ อีกด้วย ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตาม ประมวลกฎหมายอาญา อันเป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) แต่หลังจากนั้นผู้ถูกร้องยังฝ่าฝืนไปใช้สิทธิ

สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ โดยอ้างว่าได้ไปสมัครเพราะเชื่อคำแนะนำของนายความว่าเมื่อรับสารภาพความผิดในคดีอาญาดังกล่าวแล้ว ศาลจะมีคำพิพากษาให้จำคุกและให้รอกการลงโทษไว้ ซึ่งจะทำให้ผู้ถูกร้องมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ โดยผู้ถูกร้องอ้างว่าตนมิได้ศึกษารัฐธรรมนูญให้ละเอียดถี่ถ้วนเสียก่อน จนกระทั่งผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ตามผลการเลือกตั้งครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) อยู่ก่อนที่จะไปสมัครรับเลือกตั้ง แต่ก็ยังฝ่าฝืนไปใช้สิทธิสมัคร สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องจึงต้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ข้ออ้างของผู้ถูกร้องที่ว่ากระทำการทำผิดอาญาของตนได้กระทำเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและประชาชนผู้อยู่อาศัยในบริเวณที่มีพับบาร์แบบเปิดในพื้นที่สีเขียวตามเทศบัญญัติ ส่งเสียงรบกวนความเป็นอยู่โดยปกติของผู้ถูกร้องและประชาชนดังกล่าว มิใช่เป็นการกระทำที่มีเจตนาทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ไม่อาจรับฟังได้

มีประเด็นต้องพิจารณาต่อไปว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องจะต้องสิ้นสุดลงนับแต่เมื่อใด เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกร้องเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) อยู่ก่อนวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว แต่กลับได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีสถานภาพเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่วันเลือกตั้ง คือ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ กรณีเช่นนี้จึงต้องถือว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) นับแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้ถูกร้องได้กระทำไปก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามนัยมาตรา ๘๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ

เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงแล้วจะถือว่าวันใดเป็นวันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคภูมิใจไทยซึ่งผู้ถูกร้องเคยดำรงตำแหน่งอยู่นั้นว่างลง เห็นว่า วันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคภูมิใจไทยซึ่งผู้ถูกร้องเคยดำรงตำแหน่งอยู่นั้นว่างลงนับแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำวินิจฉัยนี้โดยชอบแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับ

เลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ คือ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และให้ถือว่า วันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง คือ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ เป็นวันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องว่างลง

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ